

Artikler

95

Rækkevidden af kulbrintebeskatningens ring-fence – om Shell-dommen og dennes afledte konsekvenser

Af Jakob Bundgaard, ph.d., managing director, CORIT Advisory P/S, adjungeret professor, Aarhus Universitet

På baggrund af den nyligt afsagte dom i Shell-sagen undersøger artiklen rækkevidden af det særlige ring-fence system i kulbrinteskatteloven. I artiklen redegøres for dommens betydning for den konkrete problemstilling vedrørende behandlingen af finansielle indtægter, ligesom de videre perspektiver af dommen behandles.

1. Indledning

Det hører til sjældenhederne, at der afsiges domme vedrørende fortolkningen af reglerne i den danske kulbrinteskattelov. Derfor er det opsigtsvækkende, at Østre Landsret d. 22/3 2013 netop afsagde en sådan dom. Dommen vedrørte Shell Olie- og Gasudvinding Danmark, som er en dansk filial af Shell Exploration and Petroleum Holdings B.V. Filialen varetager Shells interesser i DUC.

Uanset, at det materielle spørgsmål i dommen siden 2009 har været underlagt særlige regler, indeholder dommen alligevel en række principielle forhold, som fortjener en nærmere omtale. Formålet med denne artikel er netop at belyse de skatteretlige spørgsmål, som Shell-dommen aktualiserer såvel i forhold til den konkrete problemstilling om behandlingen af finansielle indtægter under ring-fence, men også de videre konsekvenser dommen kan medføre, hvis denne ikke ankes eller i tilfælde af en stadfæstelse heraf.

2. Kulbrintesystemet i hovedtræk

Den danske kulbrinteskattelov (herefter KUL) lever et relativt upåagtet liv i juridisk henseende. Dette står i skærende kontrast til den samfundsmæssige interesse loven har, og til den stedse politiske bevågenhed området undergives. Som bekendt har loven for nyligt været genstand for et såkaldt "serviceeftersyn", der har mundet ud i en varslet ændring af vilkårene for de gamle koncessioner, som er specifikt underlagt reglerne i lovens kapitel 3. Derimod berøres vilkårene ikke for nye koncessioner samt eneretsbevillingen.

Loven indeholder et såkaldt ring-fence-system, hvorefter visse særligt opregnede indkomster undergives den særlige høje kulbrinteskate på 70 pct. (generelt gældende indtil 2003 og herefter alene for gamle koncessioner) og 52 pct. fra 2003 (for nye koncessioner samt eneretsbevillingen), mens anden indkomst undergives almindelig indkomstskat. Selskabsskat fradrages ved opgørelsen af kulbrinteskatten, hvilket fører til en effektiv beskatning på kulbrinteaktiviteter på hhv. ca. 64 pct. og 77,5 pct., ved en selskabsskat på 25 pct. Det er kendetegnende for dette system, at der sker en adskillelse af indtægter fra kulbrintevirksomhed og anden indkomst. Selskabsskatten beregnes efter de almindelige regler med de særlige ændringer der direkte fremgår. De væsentligste afvigelser er, at underskud fra anden indkomst ikke kan modregnes i indkomst ved kulbrinteindvinding og omvendt, at der findes et forøget

afskrivningsgrundlag (uplift) samt mulighed for fradrag for efterforskningsudgifter.

3. Retsgrundlaget

Stridsspørgsmålet i Shell-sagen var, hvorvidt renteindtægter og valutakursgevinster skal undergives den særlige kulbrinteskate, som pålægges indkomst der falder under ring-fence. Dette særdeles relevante spørgsmål har været omgærdet af tvivl siden lovens indførelse i 1982.

De relevante bestemmelser har følgende ordlyd:

“§ 4. Den skattepligtige ansættes særskilt til skat af følgende indtægter:

- 1) indtægt ved førstegangssalg af indvundne kulbrinter;
- 2) indtægt fastsat som en andel af de indvundne kulbrinter eller værdien heraf;
- 3) fortjeneste eller tab ved direkte eller indirekte afståelse af bevilling, tilladelse eller rettighed til forundersøgelse, efterforskning eller indvinding af kulbrinter;
- 4) fortjeneste eller tab som omhandlet i afskrivningslovens § 9, for så vidt angår aktiver, der er omfattet af reglerne i § 7, stk. 3, og § 8;
- 5) fortjeneste som omhandlet i afskrivningslovens § 21, i det omfang aktiverne er anvendt i forbindelse med indvinding af kulbrinter;
- 6) finansielle indtægter med direkte tilknytning til kulbrintevirksomheden.

[...]

Stk. 4. Den særskilte indkomst opgøres efter skatelovgivningens almindelige regler med de ændringer, der følger af bestemmelserne i §§ 5-11. For foreninger m.v., der er omfattet af selskabsskatteovens § 1 eller fondsbeskatningslovens § 1, opgøres den særskilte indkomst efter de for indregistrerede aktieselskaber, jf. selskabsskatteovens § 1, stk. 1, nr. 1, gældende regler med de ændringer, der følger af bestemmelserne i §§ 5-11. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan kun fratrækkes udgifter i det omfang, de vedrører indtægter som nævnt i stk. 1 og 2. Der indrømmes ikke fradrag for salgsprovisioner, rabatter eller lignende ved overdragelse af

kulbrinter mellem foretagender, der må anses for indbyrdes afhængige.”

I 2009 blev der i KUL § 4, stk. 1, nr. 6 indsat særskilt hjemmel til at inkludere finansielle indtægter med direkte tilknytning til kulbrintevirksomheden under ring-fence.¹ Før vedtagelsen af denne bestemmelse, var der ikke taget særskilt stilling til den skatteretlige behandling af finansielle indtægter under ring-fence. Formålet med vedtagelsen af bestemmelsen er således at tydeliggøre, i hvilket omfang finansielle indtægter (herunder kursgevinster) skulle medregnes ved indkomstopgørelsen.²

Ved indførelsen af den oprindelige kulbrinteskattelov i 1982 var fokus naturligt på renteudgifter – herunder, om der var behov for begrænsninger af rentefradragsretten, hvorfor forarbejderne fra 1982 ikke behandlede spørgsmålet om beskattning af renteindtægter og kursgevinster. Derimod blev det i en redegørelse fra 1992 fra en tværministeriel arbejdsgruppe og i betænkning nr. 1408/2001 fra Kulbrinteskatteudvalget bl.a. anført, at renteindtægter ikke skal medregnes til kulbrinteindkomsten. Begrundelsen var, at disse indtægter ikke var nævnt i kulbrinteskatteloven. Dette argument skal ses i lyset af, at KUL § 4, stk. 1 og 2, som vedrører indtægter omfattet af ring-fence, må anses for udtømmende, således at det alene er de positivt opregnede indkomsttyper, der omfattes af ring-fence og derved den særlige kulbrinteskate.

I 1992 redegørelsen fremgår det af afsnit 2.1. om indtægter omfattet af ring-fence, at den snævre formulering af KUL § 4 har bevirket, at:

“...mens der er fradragsret for alle udgifter vedrørende kulbrinteaktiviteten, så er der ikke hjemmel til at beskatte indtægter som har direkte tilknytning til de afholdte udgifter eller salgsindtægter i det omfang indtægterne ikke er nævnt i § 4. Det gælder f.eks. renteindtægter og kursgevinster af kapital i kulbrintevirksomheden samt driftstilskud.

Gruppen foreslår, at § 4 udvides, således at indtægter med direkte tilknytning til de afholdte udgifter eller salgsindtægter omfattes af bestemmelsen...”

Trods dette udgangspunkt, har der hersket uklarhed om spørgsmålet, og skatteministeren og SKAT har i forskellige sammenhænge antaget, at der bestod den fornødne hjemmel til at inddrage de finansielle indtægter under ring-fence. I SkatteOrientering 4.20, p. 5 anfører Kjær, at Skatte-departementet på enkelte områder i praksis har foretaget en udvidende fortolkning ved vurderingen af, om indtægter, der er nært tilknyttet de i § 4 nævnte indtægter, eller som er et accessorium til fratrukne driftsudgifter, skulle medregnes ved indkomstopgørelsen.

Det fremgår eksempelvis også af bemærkningerne til lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21), pkt. 3.2.1, at man uanset udsagnet om, at ordlyden af KUL § 4 ikke tidligere synes at indeholde hjemmel hertil, alligevel har medregnet kursgevinster til kulbrinteindkomsten i praksis.

Det følger specifikt af bemærkningerne til lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21), pkt. 3.2.2:

“... at det udtrykkeligt kommer til at fremgå af kulbrinteskattelovens § 4, at finansielle indtægter med direkte tilknytning til kulbrintevirksomheden medregnes til kulbrinteindkomsten. Det indebærer, at i det omfang udgifter vedrørende finansielle aktiver eller forpligtelser kan fradrages ved opgørelsen af kulbrintevirksomheden, skal skattepligtige indtægter vedrørende sådanne aktiver og forpligtelser tilsvarende medregnes til kulbrinteindkomsten.”

Endvidere fremgår af bemærkningerne til lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21), pkt. 3.2.1, at:

“...Baggrunden for den særskilte opregning af indtægter er, at kulbrintebeskatningen efter lovens kapitel 2, 3 og 3 A skal omfatte indkomst, der er direkte afhængig af prisudviklingen på olie og gas. Derimod skal anden indkomst, der har tilknytning til indvindingsaktiviteterne (forsyningsjeneste m.v.), ikke pålægges den høje kulbrinteskate. Forarbejderne til kulbrinteskatteloven fra 1982 behandlede ikke spørgsmålet om beskatning af renteindtægter og kursgevinster. Ved indførelsen af loven var fokus naturligt på renteudgifter – herunder om der var behov for begrænsninger af rentefradragsretten. I en

redegørelse fra 1992 fra en tværministeriel arbejdsgruppe og i Betænkning nr. 1408/2001 fra Kulbrinteskatteudvalget anføres bl.a., at renteindtægter ikke skal medregnes til kulbrinteindkomsten. Begrundelsen har været, at disse indtægter ikke er nævnt i kulbrinteskatteloven. Uanset disse udsagn har man imidlertid siden kulbrinteskattelovens indførelse i praksis medregnet kursgevinster til kulbrinteindkomsten...”

I bemærkningerne til lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21), pkt. 3.2.1, henvises der til støtte for denne tidligere gældende praksis til tre forhold. De fremførte forhold synes dog ikke klart at fastslå, at der netop har været en praksis herfor og at der er hjemmel til en sådan praksis.

Som det første forhold henviser lovgiver til skatteministerens svar på spørgsmål 1 af 3/6 1991 gengivet i TfS 1991, 208 SKM, hvor der redegøres for provenuet af kulbrinteskatten.³ Til støtte for den tidligere praksis fremhæves det, at:

“Her anføres det, at kulbrinteskatten siden kulbrinteskattelovens vedtagelse i 1982 har indbragt et provenu på ca. 560 millioner kroner, heraf 475 mio. kr. i 1985 med baggrund i store valutakursgevinster.”

Dette svar skal ses i sammenhæng med den øvrige del af svaret, som lyder:

“Hvis det antages, at olieprisen fordobles fra de nuværende ca. 20 \$ pr. tønde til ca. 40 \$, og denne pris holder sig konstant fremover, skønnes kulbrinteskatten at give et provenu fra og med 1995 ved uændret dollarkurs. Skønnet er behæftet med stor usikkerhed og afhænger bl.a. af olieselskabernes aktivitetsniveau og finansieringsforhold.

Den særlige kulbrinteskate har siden lovens ikrafttræden i 1982 indbragt et provenu på i alt ca. 560 mio. kr. heraf 475 mio. kr. i 1985 med baggrund i store valutakursgevinster.”

Baseret på det fulde svar og konteksten for dette svar, er det ikke indlysende, om der med bemærkningen om, at skatteprovenuet “med baggrund i store kursgevinster” henvises til kursgevinster med baggrund i olieselskabernes finansierings-

forhold eller om der i stedet henvises til, at kulbrinteindkomsten og derved provenuet har været højt pga. dollarkursen. Når dollarkursen kan påvirke provenuet skyldes det, at olie handles i dollars, hvorimod kulbrinteindkomsten opgøres i danske kroner, hvorfor den samlede kulbrinteindkomst naturligt indeholder valutakursgevinster/-tab som konsekvens af, at der handles i en fremmed valuta.

Det andet forhold lovgiver henviser til, er højesteretsdommen refereret i TfS 1993, 7 H Texaco, idet det nævnes, at:⁴

“Tilsvarende fremgår det af Højesterets dom af 18. december 1992 (TfS 1993, 7 H), der vedrørte behandlingen af nogle lån ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten i en filial af et amerikansk selskab. Højesteret hjemviser her – i overensstemmelse med selskabets subsidiære påstand – ansættelsen til fornyet behandling på det grundlag, at filialen havde fradragsret for renter og valutakurstab og pligt til at indtægtsføre valutakursgevinster vedrørende lånet.”

I TfS 1993, 7 H var spørgsmålene, dels i hvilket omfang kapitaltilførslen kunne anses som et lån eller som et indskud af egenkapital, dels om lånet kunne anses for anvendt som led i filialens drift. Dommen vedrører således spørgsmålet om, hvorvidt der er fradragsret for renteudgifter og valutakurstab på lån mellem filial og hovedkontor, og hvorvidt lånet vedrørte filialens drift. Der blev således ikke taget direkte stilling til, om valutakursgevinster skulle medregnes i kulbrinteindkomsten. Det følger dog af Højesterets dom (dissens), at:

“Ansættelsen af appellantens skattepligtige indkomst for indkomstårene 1983, 1984 og 1985 hjemvises til fornyet behandling af Ligningsrådet på det grundlag, at appellantens med virkning fra 30/12 1983 har fradragsret for renter og valutakurstab og pligt til at indtægtsføre valutakursgevinster vedrørende lånet af samme dato på 172.040.328 USD.”

Afgørelsen kan således tages til indtægt for, at der var pligt til at medregne valutakursgevinster i

kulbrinteindkomsten allerede før KUL § 4, stk. 1, nr. 6. Mod en sådan fortolkning af afgørelsen kan fremhæves, at Højesteret ikke har taget stilling til netop dette spørgsmål, men har hjemvist indkomsten til fornyet behandling af Ligningsrådet, og at det ikke fremgår direkte, at valutakursgevinsten skal medregnes til kulbrinteindkomsten, men blot at der er pligt til at indtægtsføre i det omfang der også er fradrag for renter.

Endelig anfører lovgiver, som det tredje forhold, at det er forudsat ved beregningen af den overskudsandel, som parterne i eneretsbevillingen i henhold til Nordsøaftalen fra 2003 skal betale, at positive finansieringsindtægter medregnes ved indkomstopgørelsen efter kulbrinteskatteloven.⁵ Dette præciseres ved at citere følgende fra Nordsøaftalen:

“Fra 1. januar 2004 og frem til og med 8. juli 2012 betaler bevillingshaverne og deres partnere årligt et beløb til staten svarende til 20 pct. af positiv skattepligtig indkomst opgjort i henhold til kulbrinteskattelovens kapitel 2 med tillæg af nettorenteudgifter (kan være både positive og negative).”

Det er vanskeligt at se, hvordan en bemærkning om, at der skal betales et beløb som opgøres af positiv skattepligtig indkomst opgjort i henhold til kulbrinteskattelovens kapitel 2 med tillæg af nettorenteudgifter kan føre til, at positive finansieringsindtægter medregnes ved indkomstopgørelsen efter kulbrinteskatteloven. Præciseringen af, at den skattepligtige indkomst efter kapitel 2 skal tillægges nettorenteudgifter synes netop at indikere, at positive finansielle indtægter ikke naturligt medregnes til kulbrinteindkomsten efter kapitel 2 i kulbrinteskatteloven. Dermed trækker udsagnet efter min opfattelse i modsat retning end den af lovgiver tiltænkte.

Så vidt vides, findes der dog ikke andre eksempler i praksis på en udvidende fortolkning af kulbrinteskatteloven end det nævnte vedrørende kursgevinster. Det forhold, at visse kursgevinster siden lovens indførelse efter administrativ praksis har været omfattet af ring-fence må ses som et enkeltstående tilfælde uden fornøden juridisk støtte.

Det er i lyset af ovenstående, at Østre Landsrets dom af 22/3 2013 skal ses.

4. Østre Landsrets dom af 22/3 2013

4.1. Sagens faktum

Sagen vedrørte indkomstårene 2002 til 2006 for Shell Olie- og Gasudvinding Danmark. Sagen drejede sig om den kulbrinteskatteretlige behandling af renteindtægter og valutakursgevinster. Stridsspørgsmålet var, hvorvidt renteindtægter og valutakursgevinster skal undergives den særlige kulbrinteskate som følge af at være omfattet af ring-fence.

De opståede renteindtægter stammede fra indstående hos et koncerninternt finansieringsselskab. De opståede valutakursgevinster vedrørte fra et koncerninternt lån, idet lånet var optaget i USD, og at valutakursen på USD faldt i forhold til DKK over årene. Samtidig opstod en valutakursgevinst på udbytter, som var deklarede men ikke-betalte. Den samlede indkomst udgjorde ca. 2,5 mia. DKK.

Shell havde anmodet om genoptagelse med henblik på at behandle renter og valutakursgevinster som anden indkomst i henhold til KUL § 1. Baggrunden var efter det oplyste, at selskabet som følge af, at SKAT havde nægtet fradrag for renteudgifter, ikke længere ønskede at have gæld og derfor havde foretaget en rekapitalisering.

SKAT fandt i forbindelse med selskabets genoptagelsesansøgning, at disse indtægter skulle bibeholdes under ring-fence og at ansøgningen om at flytte renteindtægter og valutakursgevinster fra kulbrinteindkomsten til selskabsindkomsten skulle nægtes. Denne afgørelse blev stadfæstet af Landsskatteretten.

Sagen indeholder et interessant aspekt vedrørende skattemyndighedernes stillingtagen til fradragsret for renteudgifter inden for ring-fence for de indkomstår, der ligger forud sagens spørgsmål om behandlingen af renteindtægter og kursgevinster. Dette var dog ikke en del af den egentlige sag, og vi har derfor ikke fået landsrettens stillingtagen til dette spørgsmål, trods et oplagt praktisk behov herfor.

4.2. Parternes argumenter

SKAT afviste genoptagelsesadgangen for renter med henvisning til bemærkningerne til KUL, hvoraf det skulle fremgå, at der alene er fradrag for nettorenteudgifter. Dette synspunkt skulle også finde støtte i eneretsbevillingen fra 1962. Endvidere henvistes til Skatteministeriets redegørelse fra 1992, hvor spørgsmål nævnes. For så vidt angår kursgevinster afviste SKAT genoptagelsesansøgningen med henvisning til, at det var fast praksis at inddrage samtlige valutakursreguleringer til kulbrinteindkomsten. Der blev til støtte herfor tillige henvist til TfS 1993, 7 H Texaco, idet SKAT finder, at Højesteret i dommen lægger til grund, at kursgevinster på lånet skal indgå i indkomstopgørelsen efter kulbrinteskatteloven, jf. herom ovenfor. Endelig henvistes til L 62 fra folketingsåret 2003-2004. Der blev tillige henvist til, at det måtte have formodningen mod sig, at reglerne skulle være indrettet på en sådan måde, at et selskab ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten efter § 4 kunne fradrage (brutto-)renteudgifter og (brutto-)valutakurstab, mens renteindtægter og valutakursgevinster "kun" beskattes som anden indkomst.

Disse argumenter blev suppleret af Kammeradvokaten med følgende:

- Selskabet måtte anses at have tilrettelagt til virksomhed med henblik på at minimere beskatningsgrundlaget for den særskilte kulbrinteskate.
- Det ville medføre vilkårlighed i beskatningen af kulbrinteindkomsten, hvis selskabets renteindtægter og valutakursgevinster kun kunne modregnes i selskabets renteudgifter og valutakurstab ved opgørelsen af anden indkomst og ikke ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten. På baggrund heraf gjorde Kammeradvokaten gældende, at der derved var tale om skatteudnyttelse fra selskabets side.
- Det fremgår klart af forarbejderne, at det er den skattepligtiges "samlede indtægter ved de aktiviteter, der er nævnt i § 1", der er underlagt kulbrintebeskatning, og at det i øvrigt var Folketingets klare forudsætning ved vedtagelsen af den oprindelige lov, at renteindtægter og valutakursgevinster skulle medregnes ved

opgørelsen af kulbrinteindkomsten, og at den efterfølgende lovændring alene var en præcisering af gældende ret.

- Det blev samtidig fremhævet, at der på denne baggrund og henset til formålet med ring-fence-beskatningen, ikke skal anlægges en restriktiv fortolkning af KUL § 4.
- Det blev endvidere gjort gældende med henvisning til U 1998.25 H, at det i tilfælde af skatteudnyttelse er berettiget at anlægge en nettobetragtning i forhold til opgørelsen af de fradragsberettigede renter og valutakurstab.

Modsat ovenstående havde filialen henvist til, at der ikke var hjemmel i KUL § 4 til ved opgørelsen af den særskilte kulbrinteindkomst efter KUL kap. 2, 3 og 3 A at medregne renteindtægter og kursgevinster, herunder kursgevinster på udbytte og valutakursgevinster på gæld.⁶ For landsretten blev det – med rette – hævdet, at KUL § 4, stk. 1 og 2 må anses for at være udtømmende, og at dette har støtte i ordlyd, formål, forarbejder, to embedsmandsrapporter, samt en konkret afgørelse fra Told- og Skattestyrelsen og ændringen af § 4 i 2009.

I denne forbindelse blev det nævnt, at hverken renter eller kursgevinster er nævnt i KUL § 4, stk. 1 og 2, og at dette er i fuld overensstemmelse med forarbejder og formål.

Der blev tillige henvist til det forhold, at lovgiver flere gange i embedsmandsrapporter var blevet gjort opmærksom på en mulig asymmetri og uklarhed i forhold til renter og kursgevinster, men først i 2009 valgte at lovgive herom. Idet der først skete den fornødne justering af KUL § 4 med indsættelsen af KUL § 4, stk. 1, nr. 6 med lov nr. 1277 i 2009, må dette tages til indtægt for, at der ikke forud herfor var hjemmel til at medtage renter og kursgevinster ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten.

Filialen tog særligt afstand fra Skatteministeriets argumentation om netto- og symmetribetragtninger, som skulle indeholdes i skattelovgivningens almindelige regler, hvortil der henvises i KUL § 4, stk. 4 og § 1, stk. 2, og ministeriets vurdering af, at forarbejdernes henvisning til “anden virksomhed” og “ring-fence” fører til, at al indtægt med tilknytning til kulbrinteaktivitet –

uanset afgrænsningen i KUL § 4 – skal beskattes som kulbrinteindkomst.

Der blev henvist til, at KUL § 4, stk. 4 heller ikke giver adgang til at inddrage disse indtægter. Bestemmelsen henviser til skattelovgivningens almindelige regler i forhold til opgørelsen af kulbrinteindkomsten, herunder til SL § 6 e vedrørende fradragsretten for renter. Det gøres således gældende, at der ej heller af SL § 6 e kan udledes en nettobetragtning, men at bestemmelsen vedrører fradragsret for bruttorenter og ikke renteindtægter eller valutakursgevinster.

Det blev således gjort gældende, at der hverken i statsskatteloven eller kursgevinstloven er hjemmel til at reducere størrelsen af de fradragsberettigede renteudgifter med eventuelle kursgevinster eller fradragsberettigede renteudgifter med eventuelle renteindtægter. Der er således efter filialens argumentation ikke hjemmel til at indfortolke overordnede principper om “symmetri” og “nettobeskatning” i det skatteretlige rentebegreb, og dermed ikke hjemmel til at beskatte renteindtægter eller kursgevinster på grund af tilknytning til fradragsberettigede udgifter.

Det blev således gjort gældende, at princippet om nettoindkomst og symmetri ikke kan opøjes til en regel, som giver hjemmel til at fravige skattelovgivningens almindelige principper om separat opgørelse af bruttoindtægter og bruttoudgifter. Derfor anfægtes det, at SKAT kan opgøres de fradragsberettigede renteudgifter som nettorenterne eller beskatte renteindtægter eller kursgevinster med henvisning til, at renteudgifter eller kurstab er fradragsberettigede. Der henvises til TfS 1992, 328 H for det princip, at SL § 6 e ikke giver hjemmel til at reducere rentefradraget med indtægter (herunder renteindtægter) fra de aktiver, der er investeret i.

Samtidigt gøres det gældende, at de mange eksempler på symmetri i skattelovgivningen ikke er udtryk for, at dette princip er noget, der i sig selv skaber hjemmel til at beskatte renteindtægter og valutakursgevinster med henvisning til, at renteudgifter og valutakurstab er fradragsberettigede.

Det blev endelig tilbagevist, at KUL § 1 med sit yderst brede anvendelsesområde skulle kunne udvide anvendelsesområdet for KUL § 4.

4.3. Dommen

For landsretten var det materielle spørgsmål til pådømmelse, hvorvidt der var hjemmel til at kulbrintebeskatte renteindtægter og valutakursgevinster. Et særligt spørgsmål var i denne forbindelse, hvorvidt der gælder et nettorentebegreb, således at der i muligheden for at fratrække renter under ring-fence implicit ligger en adgang til at inddrage renteindtægter under samme.⁷

Landskatteretten havde givet SKAT medhold med følgende præmisser:

“I henhold til kulbrinteskattelovens § 4, stk. 4, 1. pkt., skal den særskilte indkomst opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler med de ændringer, der følger af bestemmelserne i §§ 5-11.

Selvom lovgrundlaget må anses for uklart, må en fortolkning af det anførte i kulbrinteskattelovens § 4, stk. 4, 1. pkt. om, at “[d]en særskilte indkomst opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler”, føre til, at kulbrinteindkomsten skal opgøres efter et nettoprincip således, at renteudgifter skal reduceres med renteindtægter, og valutakurstab skal reduceres med valutakursgevinster.”

En enig Østre Landsret gav derimod Shell medhold i selskabets principale påstand og anerkendte herved, at der ikke var hjemmel til at beskatte de finansielle indtægter inden for ring-fence for de omhandlede indkomstår.

Efter en generel introduktion til kulbrinteskattelovens historik og systematik udtaler landsretten, at renteindtægter og kursgevinster ikke er nævnt i KUL § 4, stk. 1 og 2, således som denne var affattet for indkomstårene 2002-2006. Med henvisning til 1982- og 2003-forarbejderne udtaler landsretten, at der ikke på denne baggrund er holdepunkter for at anse renteindtægter og kursgevinster for omfattet af den dagældende § 4, stk. 1 og 2.

Dernæst udtales følgende:

“I kraft af denne særlige beskatningsordning for beskatning af indtægter ved kulbrinteindvinding og på baggrund af, at beskatning af renteindtægter og kursgevinster efter §§ 12, stk. 1, og 20 B,

stk.1, jf. § 4, ikke har støtte i lovens ordlyd eller forarbejder, må der kræves klare holdepunkter for at det almindelige skatteretlige grundprincip om symmetri gælder på dette område, således at renteindtægter og kursgevinster er omfattet af “ring-fence” indkomsten i lovens dagældende § 4, stk. 1.”

Herefter henviste landsretten til opfattelsen i embedsmandsgruppen fra 1992, hvorefter der var behov for præcisering af lovteksten, og at arbejdsgruppen fandt, at det generelle skattemæssige princip om sammenhæng mellem indtægter og udgifter var fraveget, idet indtægten beskattedes uden for “ring-fence” og udgifterne blev fradraget inden for “ring-fence”. Landsretten henviste tillige til, at dette synspunkt blev gentaget i Skatteministeriets betænkning fra 2001. På denne baggrund fandt landsretten, at Skatteministeriet ikke havde godtgjort, at det almindelige skatteretlige grundprincip om symmetri finder anvendelse, uanset henvisningen i KUL § 4, stk. 4 og § 1, stk. 2 til skattelovgivningens almindelige regler ved den særlige beskatning af kulbrinteindtægter efter dagældende KUL § 4, stk. 1.

4.4. Vurdering af dommen og dennes konsekvenser

Østre Landsrets dom bringer endelig afklaring til et længe uafklaret og vigtigt spørgsmål. Retten fastslår således, at der ikke var hjemmel til at inddrage renteindtægter og valutakursgevinster under anvendelsesområdet for KUL § 4, når disse indkomster ikke var direkte nævnt i denne bestemmelse. Dette gælder på trods af, at der siden kulbrinteskattelovens vedtagelse synes at have eksisteret en opfattelse hos SKAT om, at det havde været almindeligt accepteret at inddrage visse kursgevinster under ring-fence.

Samtidig bekræfter landsretten, at der ej heller indirekte var anledning til at beskatte indtægterne gennem en nettobetragtning ved opgørelsen af renteudgifter og kurstab.

Østre Landsrets dom er efter min vurdering helt korrekt.

På det konkrete plan har dommen primært betydning for det pågældende selskabs skatteforhold og andre selskaber, der måtte have medreg-

net finansiel indkomst under ring-fence, herunder efter afgørelse fra SKAT. Der findes så vidt ses ikke noget offentligt tilgængeligt overblik over omfanget heraf.

Den praktiske betydning er selvsagt kraftigt reduceret i lyset af indførelsen af KUL § 4, stk. 1, nr. 6 i 2009, idet der siden dette tidspunkt ikke har været tvivl om beskatningen af finansielle indtægter under ring-fence. KUL § 4, stk. 1, nr. 6 sikrer således en medregning af finansielle indtægter knyttet til kulbrintevirksomheden i ring-fence-opgørelsen. Denne bestemmelse modsvarer, at finansielle udgifter med tilknytning til kulbrintevirksomheden kan fradrages ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten, jf. KUL § 4, stk. 4.

Det er herved præciseret, at der er tale om en nettoopgørelse af finansielle indtægter og udgifter. Endvidere fremgår det af bemærkningerne til bestemmelsen, at et selskab, der er skattepligtigt efter kulbrinteskatteloven, således ikke ved opgørelsen af kulbrinteindkomsten efter KUL § 4 kan fradrage bruttorenteutgifter og bruttokurstab, mens renteindtægter og valutakursgevinster alene selskabsbeskattes.⁸

Det fremgår af KUL § 4, stk. 1, nr. 6, at det alene er finansielle indtægter med tilknytning til kulbrintevirksomheden, som omfattes af ring-fence. Af ministerens svar på spørgsmål 11 af 21/10 2009 til L 21⁹ fremgår det, at når det skal vurderes i hvilket omfang likvide midler og fordringer mv. kan henføres til kulbrintevirksomheden, skal denne vurdering:

“foretages på samme måde, som ved vurderingen af hvilke aktiver, der er knyttet til et udenlandsk selskabs ”almindelige” virksomhed gennem et fast driftssted i Danmark.”

Skatteministeren svarer endvidere:¹⁰

“Afgrænsningen af kulbrintevirksomheden i et dansk selskab er således sammenfaldende med afgrænsningen af et fast driftssted af et udenlandsk selskab der driver kulbrintevirksomhed i Danmark.

Tilknytning til kulbrintevirksomheden må i sidste ende afgøre[s] efter en konkret vurdering

– herunder virksomhedens ledelses hensigt.

Hvis overskuddet/indtægterne ved kulbrintevirksomheden [er] opsamlet på en (drifts)konto, som anvendes til betaling af virksomhedens udgifter, skal renteindtægter fra kontoen medregnes til kulbrinteindkomsten.”

Endelig er det præciseret i forarbejderne,¹¹ at KUL § 4, stk. 1, nr. 6, ikke medfører, at afkast af den indtjening, som kulbrintevirksomheden giver selskabet, skal medregnes til kulbrintevirksomheden, medmindre afkastet (gen)investeres/forbliver i kulbrintevirksomheden. Dette indebærer, at såfremt et selskab investerer sit beskattede overskud i finansielle aktiver er afkastet heraf ikke omfattet af KUL § 4, stk. 1, nr. 2, medmindre disse finansielle aktiver i sig selv har direkte tilknytning til kulbrintevirksomheden. Dette gælder i princippet, uanset om overskuddet forlader den juridiske enhed, som driver kulbrintevirksomheden, eller ej. Det er dog selskabet, som har bevisbyrden for, at overskuddet ikke er geninvesteret i kulbrintevirksomheden, såfremt overskuddet forbliver i virksomheden.¹²

Dommens væsentligste bidrag synes at være det generelle bidrag til afklaring af rækkevidden af ring-fence. Dommen må således siges foreløbigt at have afklaret spørgsmålet om, hvorvidt KUL § 4 udtømmende opregner de af ring-fence omfattede indkomster. Dommen må tages til indtægt for netop dette standpunkt, hvilket tillige efter min vurdering er i overensstemmelse med lovens ordlyd og forarbejder samt almindelige lovfortolkningsprincipper. Denne konklusion er yderst central for forståelsen af ring-fence, og må tillige antages at kunne få betydning for andre indkomster, som ikke direkte er nævnt i KUL § 4.

Samtidig bidrager dommen på det generelle plan til, at SKAT ikke blot kan hævde eksistensen af en ønsket retstilstand på baggrund af uskrevne og uklart forankrede principper om symmetri i beskatningen. Dette er en glædelig og helt korrekt konklusion, som i modsat fald kunne få helt uoverstigelige konsekvenser for skatteyderne, hvis SKAT ikke skulle afkræves en konkret hjemmel til givne afgørelser, men i stedet kunne anvende frie overvejelser om symmetri. Symmetriprincippet har således karakter af at være

et skattepolitisk princip, som ligger til grund i adskillige henseender i skattelovgivningen, men altså ikke isoleret set kan bringes i anvendelse som grundlag for at opnå konkrete resultater i konkrete sager.

Trods det forhold, at sagen som blev ført til doms havde sit udgangspunkt i et spørgsmål om rentefradrag, blev dette spørgsmål ikke til en del af sagen. Af denne årsag består det væsentligste bidrag i denne henseende alene i det indblik, der ved sagens referat blev givet i SKATs argumentation, som blev bragt i anvendelse med henblik på at nægte rentefradrag. Disse argumenter forekommer temmelig løst forankrede, og spørgsmålet om den konkrete allokering af renteudgifter til ring-fence er stadig ikke endeligt afklaret trods vigtigheden heraf.

Noter

1. KUL § 4, stk. 1, nr. 6 blev indført ved lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21).
2. Jf. bemærkningerne til lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21), pkt. 3.2.2.
3. Jf. lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21), pkt. 3.2.1. om gældende ret.
4. Jf. lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21), pkt. 3.2.1. om gældende ret.
5. Jf. lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21), pkt. 3.2.1. om gældende ret.
6. Alene filialens principale påstand omtales i denne fremstilling, idet landsrettens dom alene forholdt sig til denne.
7. Dette måtte i givet fald være maksimeret til de faktisk afholdte renteudgifter eller opståede kurstab.
8. Jf. bemærkningerne til § 1, nr. 1 og 2 i lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21).
9. Vedtaget ved lov nr. 1277 af 16/12 2009.
10. Jf. svar på spørgsmål 11 af 21/10 2009 til L 21 (vedtaget ved lov nr. 1277 af 16/12 2009).
11. Jf. bemærkningerne til § 1, nr. 1 og 2 i lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21).
12. Jf. bemærkningerne til § 1, nr. 1 og 2 i lov nr. 1277 af 16/12 2009 (L 21).